

Broadwayl debüteeriv Mart Sanderi monoetendus jõuab peagi Jõgevale

18. augustil etendub Jõgeva kultuurikeskuses Mart Sanderi monotükk "Juhuslik nimetaja". Õuduspõnevikul seisab 19. septembril ees debüüt New Yorgis Broadway laval.

Monoetenduse lavastaja ja pearolli täitev Mart Sander rääkis Vooremaale, miks sündis *sit-down-horror*, kuidas see New Yorgi lavalaudadele jõuab, mida põnevad võib publik etendusest oodata ning millised projektid on tuntud loomeinimesel pooleli.

Mis ajendas Teid "mono-õudukat" kirjutama?

Suures osas juhus. Vaatasin ühte neist lõpututest *stand-up*-komöödiatest, mida praegu hulgaliselt Eestis rahvale näidatakse, ja leidsin end mõttelt, et need on kõik väga ühesugused. Nii küpseksi minus otsus teha kannapööre – piltlikult võib öelda, et *stand-up*-komöödia vastandiks kirjutasin *sit-down-horrori*. Jah, tõesti, enamiku etenduse ajast ma istun!

Kuidas ja milliste vahenditega luuakse laval sobiv õhustik? Milliseid multimeedia lahendusi kasutatakse?

Teater pole tõesti Hollywoodi film, kus saad igasugu efekte kasutada. Mul on etenduses õõvastav helitaust ja sünge valgus. Tegelikult on see etendus seitsmele näitlejale, kellest aga vaid üks on laval ning ülejäänud on laenanud ainult oma hääle. Need on eelsalvestatud "pooldialoogid", mille teise poole moodustab laval nähtav näitleja ehk mina. Niimoodi lõövad etenduses kaasa Merle Palmiste, Nele-Liis Vaiksoo, Rauno Polman ja teised. Ma ei tunne ennast laval üksi, tegu on ikkagi "ansamblietendusega", mis siis, et enamikku tegelastest pole näha!

Mille poolest eristub "Ju-

huslik nimetaja" viimasel ajal Eestis üsna populaarsetest ühemehe püstijalakomöödiatest?

Eelkõige selle poolest, et kui püstijalakomöödias suhtleb näitleja reeglina publikuga, siis minu puhul mitte – ma olen rollis ja publik näeb toimuvat pealt nagu n-ö tavalises teatrietenduses.

Kuidas õnnestus etendus Broadwayle viia?

Küpsetasin mõtet õuduspõnevikust pikka aega peas. Ühel õhtul otsustasin netist vaadata, kas maailmas on midagi sarnast juba tehtud. Oma suureks rõõmuks leidsin, et vist mitte, vähemalt mitte üks-ühele. Siis aga sattusin teatrifestivali UnitedSolo kodulehele. See on maailma suurim monoetendustele spetsialiseerunud festival, mis toimub igal aastal New Yorgis, legendaarsel Broadwayl. Seal osalevad sageli ka suured Hollywoodi filmistaarid või Londoni West Endi näitlejad. Eelmisel aastal võitis oma monoetendusega peapreemia filmistaar Billy Crystal, kes on kuuel korral juhtinud Oscarite jagamise galat. Õudusega märkas, et nende osaluskonkursile registreerumise tähtaeg oli just lõppenud. Kirjutasin kiirelt korraldajatele ja küsisin, kas on veel mingigi võimalus osaleda. Sain kohe vastuse, et kui kiirelt teen, siis veel jõuan. Istusin kaheksa tundi arvuti taga ja hommikuks oli etendus valmis. Saatsin selle teele ja umbes kaks kuud hiljem sain vastuse, et "Juhuslik nimetaja" on valitud festivali põhiprogrammi. Minu näidendi tegevus toimub 19. septembril ja Broadway debüüt ongi pandud sellele õhtule festivali kolmandal päeval.

Milline on olnud senine publiku vastukaja?

Reeglina väga hea. Kõige paremad on hetked, kui sind kiidavad

kolleegid. Näiteks ütles pärast Tapal toimunud esietenduse peaproovi sealne helitehnik, et ta ühe koha peal täitsa ehmus. See oli parim kompliment! Siiani menukaim etendus toimus Tõrva vanas kinomajas, kuhu pandi juurde kümneid lisatoole, aga kõik huvilised ei mahtunudki sisse. Juba selle vana maja aura mängis etenduses kaasa, lõi õõvastava atmosfääri, mis innustas nii mind kui vaatajaid.

Mida soovite oma etendusega vaatajatele pakkuda?

Mõttetööd. Etendusel on siiski oma "puänt" ja see peaks inimesi natuke raputama, panema nad mõtlema asjadele, mida seni ehk sellest aspektist vaadatud ei ole. Aga seda puänti ma ei saa praegu ette ära rääkida!

Kuidas olete enda jaoks lahti mõtestanud monoetenduse pealtnäha lihtsuse ning meie rahvusoperi suursugususe? Kuidas need kaks näitekunsti justkui vastandlikku maailma Teie jaoks koos toimivad?

Estonias esinen ma sellepärast, et tegelikult on "Juhuslik nimetaja" ju minu 30. lavategevuse aasta juubelituur ning just sellest teatrist minu lavatee algas, kui olin 17 aastane. Esinen Estonia kammersaalis – see on põnev pööningualune saal, natuke kõle ja sellise etenduse jaoks ülimalt sobiv.

TRÜKIMEEDIA

Vooremaa

Nr.: 13.08.2015

Tiraaž: 3000

Loomeinimesena olete tegev mitmes valdkonnas. Kui palju nõuab monoetendus muudelt tegevustelt lõivu? Millised ettevõtmised on jäänud tagaplaanile?

Olen oma aega hästi planeerinud – juuli jooksul said valmis minu esimene itaaliakeelne duubelalbum “Bella Italia”, minu elu üks nõudlikumaid ja paremaid muusikaprojekte, ning romaani

“Litsid” esimene osa. Mõlemad ilmusid 1. augustil ja kaks päeva hiljem algaski turnee. Nüüd tegelen sellega ja paralleelselt eestikeelse etendusega valmistan ette ingliskeelset versiooni, mille esietendus toimub septembris NATO vägedele Eestis.

Loo täisversiooni saab lugeda

www.vooremaa.ee

MARGE TASUR

Hetk etendusest “Juhuslik nimetaja”.